

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาในอนาคตมีแนวโน้มไปสู่โลกแห่งความรู้ ซึ่งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีทำให้โลกก้าวเข้าสู่ยุคไร้พรมแดน นานาประเทศสามารถรับรู้และถ่ายทอดเรื่องราวข่าวสารระหว่างกันได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่ง ที่ได้รับผลกระทบจากความเปลี่ยนแปลงนี้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อสถานการณ์ เพื่อสร้างศักยภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรีและสังคมส่วนรวมมีความสุข ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาคนและคุณภาพของคน โดยเห็นว่าคนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ ดังจะเห็นได้จากตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้วในหลายประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศ ให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าไปด้วยดี เพราะประชากรที่มีคุณภาพ (กิดานันท์ มลิทอง. 2548 : 5) ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการศึกษา เพื่อมุ่งเน้นในการพัฒนาคน ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้กล่าวถึงเรื่องเทคโนโลยีไว้อย่างชัดเจน โดยมีเจตนารมณ์ที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพทันต่อสถานการณ์ของโลกในยุคโลกาภิวัตน์ และงานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานทั่วไป ซึ่งมีแนวคิด คือการบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กรให้บริการงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหารและการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 64)

จากการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาประชากรของชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินการกระจายอำนาจ การบริหารจัดการให้กับสถานศึกษาด้วยการจัดทำเอกสารคู่มือส่งเสริมการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล ให้สถานศึกษาขึ้นพื้นฐานของรัฐที่สังกัดเขตพื้นที่การศึกษา ได้ใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารและบุคลากรทุกฝ่ายของสถานศึกษาได้นำประยุกต์ใช้ในการบริหารและจัดการสถานศึกษาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพและมี

ประสิทธิภาพตามโครงสร้างใหม่โดยมีขอบข่ายและภารกิจการบริหารและจัดการสถานศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มงาน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 30-32) นอกจากนี้ยังผลักดันให้มีการนำเทคโนโลยีการศึกษามาประยุกต์ผสมผสานใช้เพื่อให้คุณภาพการศึกษาไทยนั้นประสบความสำเร็จในทุก ๆ ด้านและช่วยผลักดันให้สถานศึกษานั้นเข้มแข็งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนำมาพัฒนาในการบริหารการศึกษาได้อย่างมีระบบและมีความเหมาะสม และยังสนองตอบนโยบายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการและในอนาคตยังก่อให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ และปรับปรุงให้เป็นตามเจตนารมณ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัด ได้แก่ ดำเนินการส่งเสริมพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อให้ได้ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ระบบเครือข่ายเชื่อมโยงทั้งภายในและภายนอกโดยใช้เครื่องบริการข้อมูล รองรับโปรแกรมจัดเก็บฐานข้อมูลกลาง จัดทำศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศระดับโรงเรียน และศูนย์ปฏิบัติการระดับเขตพื้นที่ที่มีการอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่บุคลากรทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้แก่สถานศึกษา พัฒนาการรับส่งข้อมูลข่าวสารโดยระบบ สำนักงานอัตโนมัติ รวมทั้งพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระบบสำนักงานอัตโนมัติ โดยจัดคณะวิทยากรไปยังสถานศึกษา รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานศึกษาในเรื่องการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การใช้และซ่อมแซมคอมพิวเตอร์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ระบบการเรียนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาบุคลากรในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการใช้งานทั้งผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในสถานศึกษา จัดกิจกรรมส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยได้กำหนดกลยุทธ์เร่งปฏิรูปการศึกษาบุคลากรและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยจัดให้มีการพัฒนาสื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างเครือข่ายหนึ่งกลุ่มโรงเรียนหนึ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สร้างเสริมศูนย์เครือข่ายเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา สร้างสภาพแวดล้อมแหล่งเรียนรู้ วิจัยและนวัตกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยสนับสนุนให้โรงเรียนจัดทำนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการบริหารและการเรียนการสอนโดยการพัฒนาโปรแกรมประยุกต์เพื่อการเรียนรู้การสร้างเครือข่าย (สำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2549 : 127-144) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครบถ้วนถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้ จึงเป็นภาระจำเป็นที่โรงเรียนจะต้องทำ เพื่อใช้เป็นแหล่งอ้างอิงที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือการบริหารสถานศึกษาที่โดยต้องมีการจัดระบบสารสนเทศให้ครบถ้วน ถูกต้อง ตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน

การนำนโยบายสู่การปฏิบัตินั้นผู้บริหารสถานศึกษานับว่าเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องผลักดันให้สถานศึกษาได้ขับเคลื่อนตามกลไกของการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ กับแนวการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การดำเนินงานในการภาพรวมกระทรวงศึกษาธิการ การจัดทำแผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารเพื่อการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2550 – 2554 2) การพัฒนาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษาให้มีศักยภาพเพิ่มความเร็วในการเข้าถึงเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Internet) ในระดับสถานศึกษา 3) กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารและการจัดการเรียน การสอน (จรรยาพร ธรณินทร์. 2549 : 45) ความสำเร็จหรือความล้มเหลวอยู่ที่ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารการศึกษา ซึ่งต้องมีกระบวนการทัศน์ใหม่ในการศึกษา เข้าใจทิศทางแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการจัดการศึกษา ด้วยการกำหนดเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมให้ทุกคนนำไปปฏิบัติได้ (พนม พงษ์ไพบูลย์. 2543 : 16)

จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ในปีการศึกษา 2521 มีโรงเรียนไม่ผ่านการรับรอง 22 โรงเรียนและในปีการศึกษา 2522 มีโรงเรียนไม่ผ่านการรับรอง 2 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2552 : 25) ซึ่งปัญหาเกิดจากครูสอนไม่ครบชั้น ครูสอนทุกวิชา ไม่สามารถสอนในวิชาที่ถนัดได้ สิ่งที่สำคัญยังขาดสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทั้งนี้ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีนโยบายเพื่อพัฒนาแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ 1) พัฒนาระบบประกันคุณภาพให้ทุกสถานศึกษามีมาตรฐานและได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) 2) พัฒนาให้สถานศึกษามีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2. 2552 : 25) ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพคุณภาพการศึกษาและเพื่อเป็นการปฏิรูปด้านการบริหารจัดการการเรียนรู้และขยายความสามารถในการเรียนรู้ ซึ่งการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเข้ามามีบทบาทในสถานศึกษา ได้นำมาใช้ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนแรกด้านการบริหารจัดการนำมาเป็นเครื่องมือช่วยการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบบริหาร

เช่น ทำงานได้เร็วขึ้น ลดเวลาทำงานให้น้อยลง ทำงานได้งานเพิ่มขึ้น ใช้คนน้อยลง และคุณภาพงานดีขึ้น ส่วนที่สองคือ ด้าน การเรียนการสอน จะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียนเช่นสร้างสื่อการเรียนการสอนของครูฝึกทักษะพื้นฐานให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาคอมพิวเตอร์ให้มีทักษะเพียงพอ ใช้เครื่องมือในการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาจึงเป็น สิ่งสำคัญและจำเป็น อย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 16)

จากสภาพและปัญหาขาดบุคลากรครูสอนไม่ครบชั้น ขาดสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ด้านสื่อทางเทคโนโลยีของสถานศึกษาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้พิจารณาถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบบริหาร เช่น ทำงานได้เร็วขึ้น ลดเวลาทำงานให้น้อยลง ใช้คนน้อยลง และคุณภาพงานดีขึ้น ส่วน ด้าน การเรียนการสอน จะ เป็นเครื่องมือสำหรับครูและนักเรียน เช่น สร้างสื่อการเรียนการสอนของครู ฝึกทักษะพื้นฐานให้นักเรียน นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาควบคู่กับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา กกับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมสนับสนุนมีการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2553 จำนวน 183 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปร 2 ตัวแปร คือ

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 2.1.1 ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์
- 2.1.2 ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร
- 2.1.3 ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ
- 2.1.4 ด้านการสร้างร่วมมือ
- 2.1.5 ด้านการจัดหาทรัพยากร

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา 5 ด้าน

ประกอบด้วย

- 2.2.1 ด้านการออกแบบ
- 2.2.2 ด้านการพัฒนา
- 2.2.3 ด้านการนำไปใช้
- 2.2.4 ด้านการจัดการ
- 2.2.5 ด้านการประเมินผล

3. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประกอบด้วย บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ประมวลจากแนวความคิดของรุจิร ภู่อสาร และจันทราณี สงวนนาม (2545 : 36-37) สนอง ศิริกุลวัฒนา (2530 : 174-175) กรมวิชาการ (2543 : 12) สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ (2543 : 10-11) จึงนำมาสังเคราะห์และสรุปเป็นกรอบแนวคิดไว้ จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร 3) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ 4) ด้านการสร้างความร่วมมือ และ 5) ด้านการจัดหาทรัพยากร

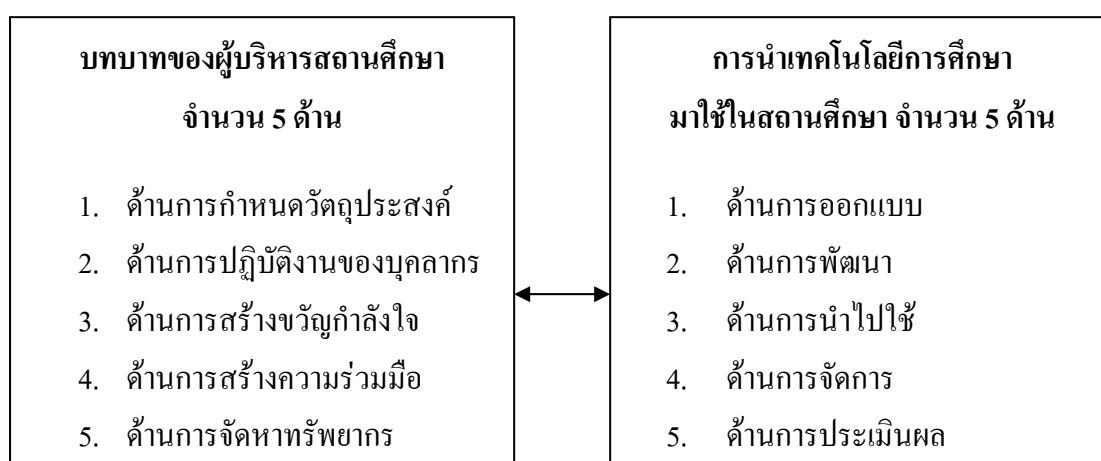
2. การนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้ประมวลจากแนวความคิดของ ไชยยศ เรืองสุวรรณ (2533 : 24-25) สมาคมเทคโนโลยีและสื่อสารของสหรัฐอเมริกา (AECT) กำหนดตาม การศึกษาแนวความคิดของ ซีล และริชี (Seels & Richey. 1994 : 24) ; ลาทเช็ม (Latchem. 1986 : 5-11) ; ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 4-58) ; อีไล และ พลอมป์ (Ely & Plomp. 1996 : 12-18) ; บรานซ์ และ ฟิตซ์เจอร์รัลด์ (Branch และ Fitzgerald. 1999 : 72) จึงนำมาสังเคราะห์และสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ จำนวน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบ 2) ด้านการพัฒนา 3) ด้านการนำไปใช้ 4) ด้านการจัดการ และ 5) ด้านการประเมินผล

จากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีมาใช้ในสถานศึกษาดังกล่าว สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1 ดังนี้

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการนำเทคโนโลยีศึกษามาใช้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

นิยามคำศัพท์

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับมัธยมศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในเขตพื้นที่บริหารการศึกษา อำเภอบางบาล อำเภอสนา อำเภอฟักให้ อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอบางปะอิน และอำเภอลาดบัวหลวง

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่งทั้งภาครัฐและเอกชนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ 2) ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร 3) ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ 4) ด้านการสร้างความร่วมมือ 5) ด้านการจัดหาทรัพยากร

ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารโดยมีการวางแผนในการทำงานของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จโดยมุ่งเน้นเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาทำงานอย่างเต็มความสามารถ โดยจัดลำดับความสำคัญของงานเพื่อความสำเร็จอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ มีการกำหนดนโยบายให้คำปรึกษาหารือเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค และมีการวัดผลการปฏิบัติงานจากผลสำเร็จของงานตามที่กำหนดไว้

ด้านการปฏิบัติงานของบุคลากร หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารงานใดๆ ของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จโดยมอบหมายให้กับผู้ที่มีความรู้ และความเข้าใจต่อการทำงานนั้นๆ ตามความถนัด ซึ่งสังเกตและตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอยู่เสมอ และให้ความสำคัญต่องานและมีทัศนคติที่ดีกับบุคลากรในการปฏิบัติที่ได้รับมอบหมายและให้บุคลากรปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความพร้อมทางร่างกายและจิตใจและสร้างความพึงพอใจและแรงจูงใจให้บุคลากรผลิตผลงานให้เกิดประสิทธิภาพ

ด้านการสร้างขวัญกำลังใจ หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารงานใดๆ ของสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ โดยโน้มน้าวให้บุคลากรให้มีความสนใจและตั้งใจต่อการปฏิบัติและให้ผลตอบแทนกับบุคลากรตามผลงานอย่างเหมาะสมและยุติธรรม โดยสร้างความสามัคคีและ

ความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร และสร้างความร่วมมือและรวมพลังให้บุคลากรแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานร่วมกัน และสร้างขวัญและกำลังใจด้วยการให้รางวัลหรือคำ ชมเชยแก่บุคลากรเมื่อปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง

ด้านการสร้างความร่วมมือ หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารงานใดๆ ของ สถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยใช้วิธีการบริหารหรือรูปแบบในการตัดสินใจอย่างมีส่วนร่วมใน การมอบหมายงาน และเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน การตัดสินใจ การร่วม สร้างกิจกรรมในการปฏิบัติงาน การร่วมดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ และ การประเมินผลการ ดำเนินงานทุกขั้นตอน เพื่อให้บุคลากรมีความรับผิดชอบร่วมกันจากผลงานที่ปฏิบัติ

ด้านการจัดหาทรัพยากร หมายถึง การที่ผู้บริหารกำหนดวิธีการบริหารงานใดๆ ของ สถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการจัดหาทรัพยากรทางการศึกษาอย่างเต็มกำลังและ ความสามารถ ซึ่งอาจจะเป็นตัวเงินหรืออื่นๆ มาเพื่อใช้ประโยชน์ทางการศึกษาและนำภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาสนับสนุนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และนำทรัพยากรทางการศึกษามาช่วย จัดการเรียนการสอนให้กับผู้เรียน ได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพได้อย่างมีความสุข และระดมทรัพยากร ทางการศึกษามาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรที่กำหนด

การนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษานำเทคโนโลยี การศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้เป็นที่ไปตามขอบข่ายของงานเทคโนโลยีการศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน คือ 1) ด้านการออกแบบ 2) ด้านการพัฒนา 3) ด้านการนำไปใช้ 4) ด้านการจัดการ และ 5) ด้านการประเมินผล โดยเก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ด้านการออกแบบ หมายถึง การที่ผู้บริหารนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้ ประสบความสำเร็จ จะต้องกำหนดแนวทางให้วัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนสำหรับการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสม และให้ความสำคัญถึงการออกแบบระบบการสอนของครูให้เป็นที่ตาม แผนการเรียนการสอน มีการแนะนำให้จัดระบบการเรียนการสอนโดยคำนึงถึงคุณลักษณะของ ผู้เรียน สนับสนุนนำทฤษฎีใหม่ๆ มาจัดการเรียนการสอนอยู่เสมอ โดยมุ่งเน้นการออกแบบ การเรียนการสอนให้เป็นที่ไปตามหลักสูตรที่กำหนด และกำกับดูแลให้การจัดการเรียนการสอน เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารที่กำหนด

ด้านการพัฒนา หมายถึง การที่ผู้บริหารนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้ ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องส่งเสริมให้มีการนำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนให้เป็นที่ ระบบและนำเทคนิคการสร้าง หรือการผลิตสื่อต่างๆ มาประกอบการเรียนการสอนสนับสนุนให้ครู ร่วมกันผลิตสื่อ และพัฒนาให้มีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควรให้บุคลากรเข้ารับการอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการผลิตสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนและเปิดโอกาสให้บุคลากรนำความรู้ และความสามารถจากผลิตสื่อมาเผยแพร่ในสถานศึกษา

ด้านการนำไปใช้ หมายถึง การที่ผู้บริหารนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องนำเทคโนโลยีการศึกษามาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาตามกระบวนการที่กำหนดและนำวัสดุการสอน หรือวัสดุประกอบ เช่น เทปบันทึกเสียง แผ่นใส แผ่นดิสก์ เป็นต้น มาใช้ในการเรียนการสอน ให้การสนับสนุนนำอุปกรณ์การสอน เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นวีดิทัศน์ เครื่องรับโทรทัศน์ เป็นต้น มาใช้ในการเรียนการสอนและนำสื่อต่างๆ มาถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนตรงตามเนื้อหาในหลักสูตร และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และยังจัดให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานที่ และนำไปเป็นเทคนิคและวิธีการจัดการเรียนการสอน ไปจัดทำแผนการสอนได้เป็นอย่างดี

ด้านการจัดการ หมายถึง การที่ผู้บริหารนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องนำเทคโนโลยีการศึกษามาบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางที่สถานศึกษากำหนด และนำมาช่วยการบริหารงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาและพัฒนาระบบเทคโนโลยีการศึกษาให้มีศักยภาพและรวดเร็วต่อการบริหารงาน และมีการกำหนดมาตรการเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ควรมีการจัดระบบรักษาความปลอดภัยในการใช้เทคโนโลยีการศึกษา และจัดให้มีศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการเรียนการสอนให้กับบุคลากร และส่งเสริมให้บุคลากรได้รับความรู้การใช้เทคโนโลยีการศึกษาอย่างทั่วถึง และสามารถนำเสนอผลงานของสถานศึกษาให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ด้านการประเมินผล หมายถึง การที่ผู้บริหารนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ นั้นจะต้องนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในการวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน และนำมาใช้ประเมินผลเพื่อการตัดสินใจในการบริหารจัดการได้ และเทคโนโลยีการศึกษายังช่วยวิเคราะห์และรวบรวมผลการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และสามารถนำมาใช้ในการนำเสนอผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา และความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษา
2. สามารถนำผลการวิจัยมาเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการบริหารจัดการในสถานศึกษาด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการนำเทคโนโลยีการศึกษามาใช้ในสถานศึกษาให้เป็นไปตามกระบวนการทำงาน และสอดคล้องกับหลักการในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ
3. สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางให้กับหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นในการบริหารจัดการแสดงบทบาทของผู้บริหาร และการพัฒนาเทคโนโลยีในหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น